

BARNEKO INGURUMENEAN ERAGINA DUTEN FARMAKOAK

Erizaintzako Farmazia Klinikoa. OCW 2016
Argia Acarregui Garalde
Laura Saenz del Burgo Martinez

2. GAIA

Lan hau Creative Commons-en Nazioarteko 4.0 lizentziaren mendeko Azterketa-Ez komertzial-Partekatu lizentziaren mende dago. Lizentzia horren kopia ikusteko, sartu https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.es_ES/ helbidean

Aurkibidea

- Fluidoterapia
- Serum taldeak
 - Soluzio koloidalak
 - Soluzio kristalinoak
 - Albumina
 - Dextranoa
 - Gelatinak
 - Serum salinoa
 - Ringer-laktato soluzioa
 - Serum glukosalinoa
 - Serum glukohiposalinoa
 - Serum hipertonikoa
 - Serum bikarbonatua
 - Serum glukosatua edo dextrosa

Aurkibidea

- Indikazioak
- Konplikazioak
- Emateko erak

Fluidoterapia

- Tratamendu farmakologikoa da
- Indikazioak / eragin desiragaitzak
- Bolumen handiak
- Barneko ingurumena aldatzen da
- Ura, plasma, Na^+ , K^+ edo beste elektrolito batzuk birjartzeko erabiltzen da

Fluidoterapia

- Ura: 2200 mL egunean
- Sodioa: 100-150 mEq egunean
- Potasioa: 50-100 mEq egunean

- Serumen jarraibideak:
 - 1000 mL serum salino %0,9 + 1000 mL serum glukosatu %5 (+200 mL serum bikarbonatu 1/6M) +10-20 mEq ClK/500 mL

 - 2000 mL serum glukohiposalino / 24 ordu +10-20 mEq ClK / 500 mL

Serum taldeak

- Soluzio koloideoak: partikulek agregatzeko joera daukate beraien tamaina handiagatik
 - Plasmaren zabalkuntzarako onak dira: hodi-barneko bolumena azkar birjartzeko (hipobolemietan)
- Soluzio kristaloideoak:
 - Elektrolitikoak: batez ere ura + sodioa. Serum salinoa %0,9 (fisiologikoa), Ringer-laktato soluzioa, serum glukosalinoa, serum hiposalinoa, bikarbonato sodikoa, etab.
 - Ez elektrolitikoak: serum glukosatua, adb.

Serum taldeak

- Albumina:
 - ▣ Gibelean ekoizten den giza proteina
 - ▣ Edema dagoenean hipoalbuminemiak edo hipotentsio akutuak eraginda
 - ▣ Alergia edo sukarra

Serum taldeak

- Dextranoa:
 - Dextrano 70 (Macrodex[®]) eta dextrano 40 (Rheomacrodex[®]). Azken horrek mikrozikulazioa hobetzen du (antiagregante plaketarioa)
 - Serum glukosatuarekin edo salinoarekin
 - Alergiak
- Gelatinak:
 - Gelafundina[®]
 - Hipotentsio larria dagoenean

Serum taldeak

- %0,9 serum salinoa = serum fisiologikoa:
 - ▣ Ura eta NaCl %0,9
 - ▣ Odolaren osmolaritate berdina

- Ringer-laktato soluzioa:
 - ▣ Sodio gutxiago
 - ▣ Laktatoa (bikarbonatuaren aitzindaria), kloroa, potasioa eta kaltzioa

Serum taldeak

- Serum glukosalinoa:
 - ▣ Ura, %5 glukosa eta %0,9 NaCl (osmolaritate altua, 600mOsm/L)
 - ▣ Flebitisa

- Serum glukohiposalinoa:
 - ▣ %0,33 NaCl eta %5 glukosa

Serum taldeak

- Serum hipertonikoa:
 - ▣ NaCl-a kontzentrazio altuagoan
 - ▣ Hiponatremietan erabili ohi da
 - ▣ Serum fisiologiko bati behar den kantitatea gehitzen zaio

Serum taldeak

- Serum bikarbonatua:
 - Ura eta bikarbonato sodikoa
 - Kontzentrazio ezberdinekoak daude:
 - 1 M (%8,4) = mL bakoitzeko 1mEq bikarbonato
 - 1/6 M (%1,4) = mL bakoitzeko 1/6mEq bikarbonato sodiko
 - Sodio asko ekartzen du

GARRANTZITSUA:

ez da nahastu behar medikamenturik serum honekin

Serum taldeak

- Serum glukosatua edo dextrosa:
 - ▣ Ura + glukosa
 - ▣ Ekarpen kaloriko txikia
 - ▣ %5: 50 g glukosa litro bakoitzeko (200Kcal/L)
 - ▣ %10: 100 g litroko
 - ▣ %20: 200 g litroko
 - ▣ Kontzentrazio handia daukatenek: flebitisa (bide periferikoetan, osmolaritate altuagatik)

Serum taldeak

- Indikazio bereziak:
 - %10 manitola:
 - Diuretiko osmotikoa
 - Garun edemetan

Indikazioak

- Gaixoari likidoak ematea
 - ▣ Zenbat edaten du?
 - ▣ Gaixotasuna?
 - ▣ Uraren balantze orekatua:
 - Hartzen edo ematen dena = galtzen dena
- Medikazioa diluitzea
- Medikazio parenteralarentzako sarbidea prest izateko
- Dieta absolutuko gaixoari sodio eta potasioa emateko:
 - ▣ Serum fisiologikoak sodioa dakar
 - ▣ Potasioa beti serumetan diluitua eman
 - ▣ Potasioaren kontrol periodikoak egin

Indikazioak

- Astebete baino luzeago ez mantendu sueroterapiarekin bakarrik:
 - ▣ Ekarpen kaloriko/proteikorik gabe
 - ▣ Energia balantze negatiboa sortzen da
- Bihotz-gutxiegitasuna, zirrosia, hipertentsioa edo giltzurrun gutxiegitasuna duten gaixoei:
 - ▣ Gatz (NaCl) ekarpena murriztu
 - ▣ Ahalik eta serum fisiologiko gutxien eman
- Diabetikoei:
 - ▣ Serum glukosatuak 50 g glukosa litroko (200Kcal)
 - ▣ Erraz kontrolatzen da intsulinarekin
 - ▣ Gluzemia kapilarra egin

Konplikazioak

- Traumatikoak
- Flebitisa:
 - ▣ Kimikoa: osmolaritatea
 - ▣ Infekzioduna
 - ▣ Ondo zaindu bideak
 - ▣ Sukarra edo infekzioa agertuz gero: kultiboa egin
- Gehiegizko bolumena: bihotz-gutxiegitasuna sortzen da: disnea + edema
 - ▣ Bide zentrala jarri
 - ▣ PVC neurtu

Konplikazioak

□ Asaldura elektrolitikoak:

■ Serum glukosatua: ↓ Na⁺

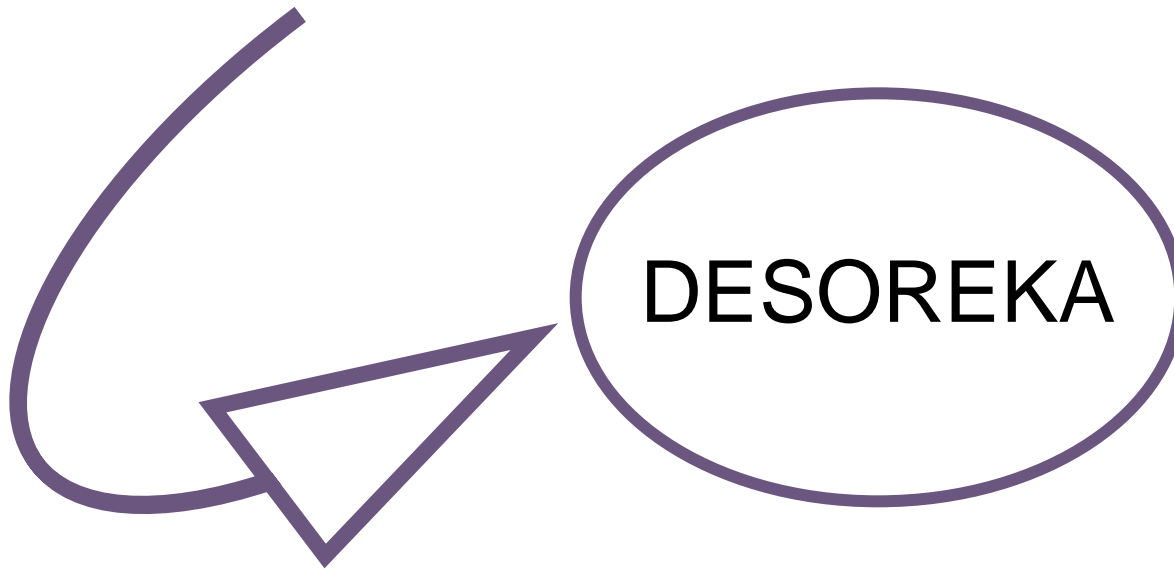
■ Serum fisiologikoa: ↑ Na⁺ ↑ Bolumena

- Bihotz-gutxiegitasuna
- HTA
- Zirrosia
- Giltzurrun gutxiegitasuna
- Adineko pertsonak

Edemak
Aszitisa
Bihotz-gutxiegitasuna

Konplikazioak

- Asaldura elektrolitikoak:
 - ▣ K^+ gutxiegi: hipopotasemia
 - ▣ Serum fisiologikoa: $\uparrow Cl^- + KCl$

Emateko erak

- Benabarneko sueroterapia: jarraia edo aldizkakoa
- Hipodermoklisia (larruazalpeko bidez)
 - ▣ Zain-bide zentrala erabili ezin denean
 - ▣ Erizaintza ardura jarraia ez dagoenean
 - ▣ Serum salinoa, potasiorik gabe
 - ▣ Glukosa gehitu daiteke
 - ▣ Lekuak: sabelaldea, eskapula, izterrak

Kontuan izan serumetan ematen diren farmakoen bateragarritasuna